

Rapport

Rapport over een klacht over de Immigratie- en Naturalisatiedienst.

Datum:

Rapportnummer: 2013/113

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) weigert de leges van €801,40 ten behoeve van zijn naturalisatieverzoek terug te betalen, terwijl de IND erkent dat het bericht omtrent toelating (BOT) van 27 juni 2011 niet juist was. In dit bericht liet de IND de gemeente weten dat verzoeker over de periode 3 november 2005 tot en met 20 juni 2011 (ononderbroken) toelating had in het Nederlandse Koninkrijk.

Bevindingen en beoordeling

I. BEVINDINGEN

1.1 Verzoeker was met ingang van 3 november 2005 in het bezit van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd onder de beperking gezinshereniging bij ouder(s). Deze verblijfsvergunning was geldig tot 25 maart 2007. Daarom diende hij eind 2006 een aanvraag in bij de IND om de geldigheidsduur te verlengen. Bij brief van 5 april 2007 ontving verzoeker het verzoek van de IND om zijn aanvraag aan te vullen, omdat deze aanvraag nog niet compleet zou zijn. Verzoeker maakte zijn aanvraag bij brief van 19 april 2007 compleet. De IND verlengde bij beschikking van 29 mei 2007 de geldigheidsduur van verzoekers vergunning met ingang van 19 april 2007, omdat de aanvraag pas op dat moment compleet was. Hierdoor had verzoeker een verblijfsgat van drie weken.

1.2 Op 20 juni 2011 meldde verzoeker zich bij het immigratiekantoor van de gemeente Den Haag, omdat hij voornemens was om een naturalisatieverzoek in te dienen. De gemeente verzocht de IND op dezelfde dag om een bericht omtrent toelating (BOT). Voor de verkrijging van het Nederlanderschap was het voor de gemeente namelijk noodzakelijk om te worden geïnformeerd over de verblijfsrechtelijke positie van verzoeker. Dit volgde ook uit de artikelen 4 en 5 van het Besluit bericht omtrent toelating (zie Achtergrond, onder 1). De gemeente wilde weten of verzoeker een ononderbroken toelating van vijf jaar had en dat er geen verblijfsgaten waren. De gemeente liet de IND in haar verzoek weten dat zij uit de beschikbare gegevens onvoldoende kon afleiden of verzoeker voldeed aan het vereiste van toelating, namelijk een ononderbroken toelating van vijf jaren. Daarom verzocht de gemeente de IND om te onderzoeken of verzoeker sinds 3 november 2005 tot en met 20 juni 2011 (ononderbroken) toelating had in het Nederlandse Koninkrijk.

1.3 De IND verstreekte de gemeente op 27 juni 2011 het BOT. Daarbij liet de IND weten dat uit de vreemdelingenadministratie bleek dat verzoeker over de periode 3 november 2005 tot en met 20 juni 2011 (ononderbroken) toelating had in het Nederlandse Koninkrijk. In het BOT was niet aangegeven dat er sprake zou zijn van een of meerdere verblijfsgaten, die op het formulier wel konden worden vermeld. Naar aanleiding van het BOT verzekerde de gemeente verzoeker dat hij voldeed aan alle voorwaarden voor inwilliging van zijn

naturalisatieverzoek.

1.4 Gelet op deze informatie, diende verzoeker op 6 september 2011 een naturalisatieverzoek in bij de gemeente Den Haag. Hij moest daarvoor €801,40 betalen. Echter, op 14 februari 2012 wees de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het naturalisatieverzoek af. Verzoeker had onmiddellijk voorafgaand aan het naturalisatieverzoek namelijk geen vijf jaar aaneengesloten toelating binnen het Nederlandse Koninkrijk. Verzoeker had namelijk van 25 maart 2007 tot 19 april 2007 geen rechtmatige toelating. Er was dus wel sprake van een verblijfsgat.

1.5 Verzoeker verzocht de IND bij brief van 7 juli 2012 om een nieuw naturalisatieverzoek in te mogen dienen, zonder het legesdeel van de IND te betalen. De IND wees dit verzoek bij brief van 10 juli 2012 af.

1.6 Op 11 oktober 2012 diende verzoeker een klacht in bij de IND. Op 30 oktober 2012 verklaarde de IND verzoekers klacht voor wat betreft het foutieve bericht omtrent toelating gegrond en voor het overige ongegrond.

Standpunt verzoeker

1.7 Verzoeker moest €801,40 betalen voor zijn naturalisatieverzoek. Als hij had geweten dat er sprake was van een verblijfsgat, dan had hij dit verzoek nooit ingediend. Dat had hem €801,40 bespaard. Volgens verzoeker was het verblijfsgat bovendien te wijten aan de IND. Immers, verzoeker had de aanvraag voor verlenging van zijn verblijfsvergunning, die tot 25 maart 2007 geldig was, tijdig, namelijk eind 2006, ingediend bij de IND. Verzoeker ontving echter pas op 5 april 2007 het verzoek van de IND om zijn aanvraag aan te vullen, omdat deze nog niet compleet zou zijn. Verzoeker maakte zijn aanvraag bij brief van 19 april 2007 compleet. De IND verlengde de geldigheidsduur van zijn vergunning met ingang van 19 april 2007 in plaats van 25 maart 2007, waardoor er sprake was van een verblijfsgat. Naar aanleiding van het BOT van de IND, dat verzoeker over de periode 3 november 2005 tot en met 20 juni 2011 (ononderbroken) toelating had in Nederland en dat er geen sprake zou zijn van een verblijfsgat, verzekerde de gemeente verzoeker dat hij aan alle voorwaarden voldeed voor inwilliging van zijn naturalisatieverzoek. Hierdoor was bij verzoeker het vertrouwen gewekt dat het naturalisatieverzoek zou worden ingewilligd, omdat hij aan alle voorwaarden zou voldoen. Verzoeker betaalde ten onrechte en onnodig €801,40. Verzoeker vond het oneerlijk en onaanvaardbaar dat hij door een fout van de IND de kosten van de leges voor zijn rekening moest nemen.

Standpunt IND

1.8 De IND verklaarde verzoekers klacht voor wat betreft het foutieve BOT gegrond. Verzoeker voldeed op het moment dat hij een naturalisatieverzoek indiende niet aan het vereiste van artikel 8, eerste lid, onder c van de Rijkswet op het Nederlandschap (zie

Achtergrond, onder 2). Verzoeker had namelijk niet onmiddellijk voorafgaand aan het naturalisatieverzoek vijf jaar aaneengesloten toelating binnen het Nederlandse Koninkrijk. Het BOT, dat de IND aan de gemeente verstrekke en op basis waarvan de gemeente verzoeker verkeerd adviseerde, was onjuist. De IND was echter niet bereid de door verzoeker betaalde leges, althans het legesdeel van de IND, te restitueren. Hoewel het foutieve BOT te betreuren was, was de IND van opvatting dat verzoeker zelf op de hoogte diende te zijn van zijn verblijfsrechtelijke geschiedenis. Bij beschikking van 29 mei 2007 verlengde de IND de geldigheidsduur van verzoekers vergunning met ingang van 19 april 2007 tot en met 25 maart 2008. Immers, pas op 19 april 2007 voldeed verzoeker aan de voorwaarden voor verlenging van de geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning. Gelet hierop kon en mocht volgens de IND worden verwacht dat verzoeker op de hoogte was van de onderbreking in zijn toelating.

Standpunt staatssecretaris

1.9 Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman liet de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie weten dat hij verzoekers klacht alsnog gegrond achtte en dat de leges van het eerste naturalisatieverzoek van €801,40 zouden worden gerestitueerd. De staatssecretaris gaf daarbij het volgende aan. Het feit dat voor een behandeling van een verzoek om naturalisatie een hoog bedrag aan leges werd betaald, legde op de IND een bijzondere verantwoordelijkheid om zorgvuldig te zijn, ook bij de afgifte van een BOT. Het BOT, dat de IND tijdens het eerste naturalisatieverzoek verstrekke, bleek niet (helemaal) correct te zijn. Dat was de IND aan te rekenen. Verzoeker mocht erop vertrouwen dat de IND de juiste informatie verstrekke. Dit had naar de opvatting van de staatssecretaris al tijdens de klachtprocedure bij de IND onderkend en rechtgezet moeten worden. Binnen de IND zou verder aandacht worden gevraagd voor deze kwestie, aldus de staatssecretaris.

II. BEOORDELING

Vereiste van coulante opstelling

2.1 Het vereiste van coulante opstelling houdt in dat de overheid zich coulant opstelt als zij fouten heeft gemaakt. Zij heeft oog voor claims die redelijkerwijs gehonoreerd moeten worden en belast de burger niet met onnodige en ingewikkelde bewijsproblemen en procedures. Wanneer een overheidsinstantie erkent dat zij een fout heeft gemaakt en deze fout gevolgen heeft gehad voor een burger, dient deze burger hiervoor gecompenseerd te worden. De Nationale ombudsman verwijst hierbij naar zijn schadevergoedingswijzer, die op de website te vinden is en waarin de spelregels voor behoorlijk omgaan met schadeclaims zijn opgenomen.

Schending vereiste

2.2 De Nationale ombudsman is van oordeel dat de IND het vereiste van betrouwbaarheid heeft geschonden. Naar aanleiding van het BOT van 27 juni 2011 van de IND, dat verzoeker over de betrokken periode (ononderbroken) toelating had in het Nederlandse Koninkrijk en dat er geen sprake zou zijn van een verblijfsgat, verzekerde de gemeente verzoeker dat hij aan alle voorwaarden voldeed voor inwilliging van zijn naturalisatieverzoek. Met de IND is de Nationale ombudsman van opvatting dat verzoeker zelf op de hoogte dient te zijn van zijn verblijfsrechtelijke rechtspositie en dat hij door de beschikking van 29 mei 2007 had kunnen weten dat hij door de ingangsdatum van 19 april 2007 een verblijfsgat had van 25 maart 2007 tot 19 april 2007. Echter, door voormeld BOT van de IND is zowel de gemeente als verzoeker op het verkeerde been gezet. Bij verzoeker is hierdoor het gerechtvaardigd vertrouwen gewekt dat er kennelijk geen sprake meer zou zijn van een of meerdere verblijfsगतen en dat hij aan alle voorwaarden voldeed voor inwilliging van zijn naturalisatieverzoek. Om die reden diende verzoeker dan ook een naturalisatieverzoek in, dat de minister van BZK vervolgens afwees omdat er wel sprake was van een verblijfsgat. Als de IND het BOT niet had verstrekt of anderszins had laten weten dat er sprake was van een verblijfsgat, dan had verzoeker op dat moment nog geen naturalisatieverzoek ingediend. Verzoeker heeft door de handelwijze van de IND onnodig een naturalisatieverzoek ingediend en daarvoor het forse bedrag aan leges moeten betalen. De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft dit tijdens het onderzoek ook onderkend.

2.3 De Nationale ombudsman neemt hierbij ook het volgende in aanmerking. Hoewel hij beseft dat verzoeker tegen de beschikking van 29 mei 2007 voor wat betreft de latere ingangsdatum rechtsmiddelen kon aanwenden, bevreemdt het hem dat de IND de ingangsdatum op 19 april 2007 heeft gesteld. Verzoeker had namelijk eind 2006 al een aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning, die tot 25 maart 2007 geldig was, ingediend. Op grond van artikel 3.80, eerste lid, van het Vreemdelingenbesluit 2000 (zie Achtergrond, onder 4) had verzoeker deze aanvraag tijdig ingediend. Door verzoeker pas in april 2007 in de gelegenheid te stellen om zijn incomplete aanvraag aan te vullen, handelde de IND niet voortvarend en was het voor de IND tevens duidelijk dat door deze late reactie van de IND een verblijfsgat zou ontstaan. Het was verzoeker dan ook niet toe te rekenen dat zijn aanvraag pas op 19 april 2007 compleet was en dat er een verblijfsgat is ontstaan. De IND had op grond van artikel 26, derde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (zie Achtergrond, onder 3) de mogelijkheid om verzoekers verblijfsvergunning te verlengen met ingang van 25 maart 2007. Ook daarom is de Nationale ombudsman van oordeel dat het niet redelijk is om verzoeker tweemaal de leges te laten betalen.

De onderzochte gedraging is dan ook niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst is gegrond wegens schending van het vereiste van courante opstelling.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de door verzoeker betaalde leges van €801,40 alsnog zal terugbetalen.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Besluit bericht omtrent toelating

Artikel 2

1. Onze Minister, Onze Minister van Justitie van Aruba, Onze Minister van Justitie van Curaçao en Onze Minister van Justitie van Sint Maarten wijzen, elk in hun gebied, de autoriteiten en ambtenaren aan, bevoegd tot het afgeven van berichten omtrent toelating.
2. Onze Minister van Justitie van Aruba, Onze Minister van Justitie van Curaçao en Onze Minister van Justitie van Sint Maarten berichten Onze Minister over de door hen aangewezen autoriteiten en ambtenaren.

Artikel 3

Het bericht omtrent toelating informeert omtrent de periode gedurende welke een persoon tot het Europese deel van Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten of de openbare lichamen is toegelaten.

Artikel 4

1. De ingevolge artikel 2, eerste lid, aangewezen autoriteiten en ambtenaren geven op verzoek van de autoriteiten en ambtenaren, die bevoegd zijn tot het in ontvangst nemen van verzoeken om verlening en verklaringen tot verkrijging van het Nederlanderschap, aan hen berichten omtrent toelating af betreffende de in het verzoek genoemde personen.
2. De berichten betreffen de door de verzoekende autoriteiten en ambtenaren aangegeven periode.

Artikel 5

1. Het bericht omtrent toelating vermeldt, zo mogelijk:

- a. de geslachtsnaam en voornaam of voornamen, onderscheidenlijk naam of namen, de geboortedatum, geboorteplaats en geboorteland, adres, geslacht, en nationaliteit(en) van de persoon wiens toelating het betreft;
- b. de omschrijving en datum van verlening van de huidige verblijfstitel, alsmede de datum van verstrijken van de geldigheid ervan, dan wel de datum waarop het verblijfsrecht van deze persoon van rechtswege is ontstaan;
- c. de periode of perioden van ononderbroken toelating van deze persoon in het Europese deel van Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten of de openbare lichamen, binnen de in artikel 4 bedoelde periode,
- d. indien daarom is verzocht: de omschrijving van de verblijfstitel of verblijfstitels die deze persoon in de periode van één jaar onmiddellijk voorafgaande aan de datum van afgifte van dit bericht omtrent toelating heeft bezeten.

2. Het bericht omtrent toelating wordt voorzien van de datum van afgifte, de handtekening van de behandelend ambtenaar en het dienststempel.

Rijkswet op het Nederlanderschap

Artikel 8, eerste lid, onder c

Voor verlening van het Nederlanderschap overeenkomstig artikel 7 komt slechts in aanmerking de verzoeker die tenminste sedert vijf jaren onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in het Europese deel van Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten of de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, toelating en hoofdverblijf heeft.

Vreemdelingenwet 2000

Artikel 14, eerste lid

1. Onze Minister is bevoegd:

- a. de aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd in te willigen, af te wijzen dan wel niet in behandeling te nemen;
- b. de aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur ervan in te willigen, af te wijzen dan wel niet in behandeling te nemen (...).

Artikel 25, eerste lid

1. Binnen zes maanden wordt een beschikking gegeven op de aanvraag tot:

- a. het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 14;

b. het verlengen van de geldigheidsduur ervan (...).

Artikel 26

1. De verblijfsvergunning, die van rechtswege rechtmatig verblijf inhoudt, wordt verleend met ingang van de dag waarop de vreemdeling heeft aangetoond dat hij aan alle voorwaarden voldoet, maar niet eerder dan met ingang van de dag waarop de aanvraag is ontvangen.

2. De geldigheidsduur van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 14 wordt verlengd met ingang van de dag waarop de vreemdeling heeft aangetoond dat hij aan alle voorwaarden voldoet, maar niet eerder dan met ingang van de dag na die waarop de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning waarvoor verlenging is gevraagd afloopt.

3. Indien de vreemdeling de aanvraag tot verlenging, dan wel de gegevens waaruit blijkt dat aan de voorwaarden wordt voldaan niet tijdig heeft ingediend en hem dit niet is toe te rekenen, kan de verblijfsvergunning worden verlengd met ingang van de dag na die waarop de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning waarvoor verlenging is gevraagd afloopt.

Vreemdelingenbesluit 2000

Artikel 3.80, eerste lid

De aanvraag tot het wijzigen of het verlengen van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning, bedoeld in artikel 14 van de Wet, is tijdig ingediend, indien deze is ontvangen uiterlijk op de dag voor de dag waarop de geldigheidsduur verstrijkt, dan wel, indien deze later is ontvangen, indien de termijnoverschrijding de vreemdeling niet kan worden toegerekend.